

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет землевпорядкування
“14” червня 2026 р.

***РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ***

Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво _____

Спеціальність G18 Геодезія та землеустрій _____

Освітня програма Геодезія та землеустрій _____

Факультет: Землевпорядкування _____

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, кандидат
філософських наук, доцент, Тетяна КИЧКИРУК _____

(посада, науковий ступінь, учене звання)

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Філософія»

Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін навчального плану, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього

Вивчення дисципліни певною мірою пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України, економічною теорією тощо.

У свою чергу, знання дисципліни "Філософія" є методологічною основою вивчення не тільки гуманітарних та суспільно-політичних, а й природничих та технічних дисциплін.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	G18 Геодезія та землеустрій	
Освітня програма	«Геодезія та землеустрій»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	2	1
Семестр	3	1
Лекційні заняття	15 год	2 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	45 год.	88 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год	

1. Мета, компетентності навчальної дисципліни

Мета: метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового світоглядно-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання

світу і самих себе, навичок застосування філософської методології; вивчення та засвоєння філософсько-методологічних засад як фундаментальної властивості об'єктивної реальності та універсального принципу організації й розвитку природного і соціального буття, засвоєння ключових проблем і термінів філософії та їх ролі в екзистенції людини; виробити вміння проявляти громадянську позицію в різних сферах життєдіяльності людини, виховати почуття громадянської солідарності та свідому громадянську позицію.

Завдання: запропонована програма має дати студентам цілісне бачення основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного їх розуміння, ознайомити студентів із наявними філософсько-науковими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю та осмисленню буття, опанування студентами системи знань про всебічний зв'язок і взаємодію людини та суспільства. Вивчити та засвоїти філософсько-методологічні засади філософії як фундаментальної властивості об'єктивної реальності та універсального принципу організації й розвитку природного і соціального буття. Опанування студентами системи знань про всебічний зв'язок і взаємодію людини та суспільства.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню дисципліни «Філоофія:»

-іноземна мова

-українська мова за професійним спрямуванням

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом

ЗК 07. Здатність працювати автономно.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 09. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН2. Організувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

РН3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення,

власний досвід та аргументацію.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

	Денна форма					Заочна форма			
	тиж	усього	лекції	сем.	с.р.	усього	лекції	сем.	с.р.
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
1	2	3	4	5	6	7	6	4	5
Змістовий модуль 1. Філософія як універсальний тип знань									
Тема 1. Історичні парадигми мислення та їх прояви у синхронному вимірі	1	6	1	2	3	8			5
Тема 2. Від міфу до логосу: особливості філософських пошуків Домодерної доби.	2	6	1	2	3	10	2		7
Тема 3. Соціальна програма та філософські пошуки Модерну	3	6	1	2	3	10			6
Тема 4. Світоглядна проблематика Постмодерну.	4	6	1	2	3	8			6
Тема 5. Німецька класична філософія	5	6	1	2	3	8			7
Тема 6. Некласична філософія XIX-XXI ст.	6	6	1	2	3	10			5
Тема 7. Українська філософія	7	6	1	2	3	7			6
Разом за змістовим модулем 1.		42	7	14	21	61	2		42
Змістовий модуль 2. Світоглядні трансформації сьогодення									
Тема 8. Філософське вчення про буття	8	6	1	2	3	7			7
Тема 9. Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	9	6	1	2	3	9			6
Тема 10. Теорія пізнання. Специфіка пізнавальних процесів.	10	6	1	2	3	7			6
Тема 11. Наукове пізнання.	11	6	1	2	3	7			6
Тема 12. Соціальна філософія: основні	12	6	1	2	3	9			5

підходи до розуміння суспільства									
Тема 13. Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження.	13	6	1	2	3	7			8
Тема 14. Ціннісний та моральний аспекти буття людини.	14	6	1	2	3	7			4
Тема 15. Глобальні проблеми сучасності	15	6	1	2	3	6			6
Разом за змістовим модулем 2		48	8	16	24	45			48
Усього годин		90	15	30	45	90	2		88

3. Теми семінарських занять з курсу «Філософія»

№ з/п	Тема	Години
1.	Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2
2.	Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	2
3.	Філософія доби Середньовіччя та Відродження.	2
4.	Філософія Нового часу і доби Просвітництва.	2
5.	Німецька класична філософія	2
6.	Сучасна філософія XIX-XXI ст.	2
7.	Розвиток філософської думки в Україні.	2
8.	Філософське вчення про буття	2
9.	Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2
10.	Теорія пізнання. Специфіка пізнавальних процесів.	2
11.	Наукове пізнання.	2
12.	Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2
13.	Філософська антропологія. Особистість як предмет дослідження	2
14.	Ціннісний та моральний аспекти буття людини.	2
15.	Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи. Глобальні проблеми людства, цивілізаційні загрози та можливі шляхи їх подолання. Особиста відповідальність за стан довкілля.	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин

		н
1.	Біоцентризм як сучасне світобачення. Роль філософії у формуванні нового світорозуміння відносин людини та природи.	
2.	Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	2
3.	Філософія Відродження	2
4.	Філософія Нового часу та Просвітництва	2
5.	Німецька класична філософія	3
6.	Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст.	3
7.	Українська філософія	6
8.	Буття як основна філософська категорія. Біологічні основи буття	3
9.	Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства.	4
10.	Пізнавальна активність людини. Практика як специфічно людський спосіб освоєння світу.	4
11.	Наукове пізнання. Структура наукового пізнання. Розуміння і пояснення.	3
12.	Людина в суспільній системі: індивід, індивідуальність, особистість. Земля як чинник соціального розвитку. Поняття та природа цінностей. Моральний вибір та ціннісні орієнтації людини.	3
13.	Мораль як ведуча етична категорія. Культура як сфера самореалізації особистості. Культура і свобода, цивілізація як суспільно-політичне явище. Теорії цивілізацій.	3
14.	Процес становлення людини та суспільства. Основні феномени людської екзистенції. Праця як соціокультурний феномен. Феномен людської гідності. Свобода, воля щастя.	3
15.	Рациональне використання земельних ресурсів: філософський аспект. Економічні, екологічні та соціальні аспекти використання земельних ресурсів. Філософія органічного виробництва і збалансованого природокористування: філософські, наукові й соціальні виміри проблеми. Ментальні засади органічного виробництва та збалансованого природокористування в українській етнопсихології та культурі.	4
	Разом	45

5. Методи та засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- тематичні тести;
- модульні тести.

6. Методи навчання.

Під час викладання курсу передбачено використання методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи

навчання.

- словесний метод (лекція, дискусія, розповідь-пояснення, співбесіда);
- практичний метод: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії на семінарських заняттях;
- наочний метод: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування);
- відео метод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне, або письмове опитування;
- модульне тестування;
- есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з табл. 1 чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оцінювання
Змістовий модуль 1. Філософія як універсальний тип знань		
Тема 1. Історичні парадигми мислення та їх прояви у синхронному вимірі	РН2. РН3. Знати закономірності та підоснови історичного розвитку багатоманітних аспектів суспільного світогляду та образу людини в різних соціокультурних та/чи цивілізаційних середовищах в перспективі сьогодення; Вміти використовувати ці знання у професійній діяльності. Знати сукупність теоретичних, методологічних і аксіологічних настанов премодерну; Вміти визначати його прояви на рівні сучасного соціокультурного буття та пояснювати вплив на життя та світогляд суспільства. Знати основні віхи становлення світоглядних принципів та соціальних норм модерного суспільства та особливості його соціальної програми, Розуміти соціальні та світоглядні наслідки довготривалого панування ідеалів світського гуманізму та окреслювати перспективи їх застосування у сучасному житті,	10
Тема 2. Від міфу до логосу: особливості філософських пошуків Домодерної доби.		10
Тема 3. Соціальна програма та філософські пошуки Модерну		10
Тема 4. Світоглядна проблематика Постмодерну.		10
Тема 5. Німецька класична філософія		10

<p>6. Некласична філософія XIX-XXI ст.</p>	<p>спираючись на аргументи ключових філософів доби. Знати світоглядні (заперечення метанаративу, скептичне ставлення до прогресу, цікавись долокального та ін.), соціокультурні (феномен «глобального села», масове споживання, мережеве спілкування) виміри постмодерну; Розуміти причини сучасного нігілізму та вміння на основі набутих знань</p>	<p>10</p>
<p>Тема 7. Українська філософія</p>	<p>комунікувати у професійному колективі; Представляти публічно свою позицію, толерантно та свідомо сприймати інакомислення.</p>	<p>10</p>
<p>Модульна контрольна 1.</p>		<p>30</p>
<p>Всього за модулем 1.</p>		<p>100</p>
<p>Змістовий модуль 2. Світоглядні трансформації сьогодення</p>		
<p>Тема 8. Сучасне розуміння сутності глобалізму як головного процесу епохи</p>	<p>РН2. РН3. Знати основні поняття з теми. Вміти визначити основні структурні елементи пізнання. Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання; Вміти фахово формулювати і аргументувати власну теоретичну позицію в науковій діяльності і навчальному процесі. Знати історичну динаміку саморозвитку світової спільноти на рубежі XIX– XX ст. та фундаментальні протиріччя глобалізації;</p>	<p>10</p>
<p>Тема 9. Свідомість як фундаментальна категорія філософії</p>	<p>Розуміти особливості сучасних соціокультурних трансформацій та вміння застосовувати набуті знання для професійної самореалізації;</p>	<p>10</p>
<p>Тема 10. Теорія пізнання. Специфіка пізнавальних процесів.</p>	<p>Аналізувати причини соціальних явищ та розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів.</p>	<p>10</p>
<p>Тема 11. Наукове пізнання.</p>	<p>Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності;</p>	<p>10</p>
<p>Тема 12. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства</p>	<p>-Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини, розуміти філософські проблеми антропогенезу;</p>	<p>10</p>
<p>Тема 14. Ціннісний та моральний аспекти буття людини.</p>		<p>10</p>
<p>Тема 15. Глобальні проблеми сучасності</p>		<p>10</p>

	<p>Вміти визначати підстави та походження моралі; Аналізувати теорії моралі на основі опрацювання філософських і психологічних концепцій; Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини; Аналізувати сучасні аксіологічні проблеми та принципи; Розуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема; Застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті.</p>	
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2.		100
Навчальна робота		70
Екзамен		30
Разом за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Есе, реферати, презентації повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу. Списування під час самостійних робіт, тестування та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3845>
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді)
- підручники, навчальні посібники:
 1. Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2019. 210 с.
 2. Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Кичкирук Т.В. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2020. 378 с.
 3. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. 580 с.
 4. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федрігі. Харків: Фоліо, 2021.
 5. Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2021. - 575 с.
 6. Філософія. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. К.: Либідь, 2019.
 7. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.
 8. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
 9. Кичкирук Т.В. Методичні настанови з дисципліни «Філософія» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» агробіологічного факультету. 2026. 80 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Кримський С. Б., Павленко Ю. В. Цивілізаційний розвиток людства. Київ : Фенікс, 2007. 316 с.
2. Костенко Н.В. Цінності та символи масової комунікації. К.: Наукова думка, 2013. 132 с.
3. Предмет і проблематика філософії / за заг. ред М.А.Скринника, З.Е.Скринник. Львів, 2021. С. 336-338.
4. Лаута О.Д Руйнація національної ідентичності українського народу з боку росії: філософський вимір: Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Відносини між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики». Київ, 2 червня 2022. С. 209-211.
5. Кичкирук Т.В. Конструктивність традиції європейськості української культури в сучасних євроінтеграційних процесах. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу держави: стратегії розвитку», 01 травня 2025 р. Київ.
<https://nubip.edu.ua/naukova-diyalnist-20>

6. Кичкирук Т.В. Світоглядний вимір сучасного стану та загальних тенденцій світового розвитку науки: зб. матеріалів міжнародної наук.-практ. конф. молодих дослідників «Інновації в науці: сучасний вимір», 02 травня 2025 р., м. Суми, Україна. С. 45-47.
7. Освітньо-професійна програма «Геодезія і землеустрій» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю G18_ «Геодезія і землеустрій» 2025. НУБіП України.
[https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/g18_geodeziya ta zemleustriy_geodeziya ta zemleustriy.pdf](https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/g18_geodeziya_ta_zemleustriy_geodeziya_ta_zemleustriy.pdf)